Regionala utvecklingsnämnden

Sammanträdesdatum
2026-11-05

Plats och tid	Digitalt sammanträde kl. 08:00-12:20
Protokollet omfattar	§ 187
Beslutande Ledamöter	Richard Carstedt (S), ordförande Åsa Ågren Wikström (M), 1:e vice ordförande Lennart Gustavsson (V), 2:e vice ordförande Lars Lilja (S) Marita Fransson (S) Anton Bergström Nord (M) Lilian Nilsson (V) Lars Forsgren (SD) Carina Sundbom (C) Magnus Lunderquist (KD) Lasse Brännström (MP)
Tjänstgörande ersättare	Billy Moström (S) ersätter Malin Malm (S) Alireza Mosahafi (M) ersätter Per Boström (KD)
Övriga deltagare Ej tjänstgörande ersättare	Anna Frej (S) Stefan Anundi (M) Jimmy Frohm (SD) Robert Axebro (C) Hans-Peter Carlson (L)
Tjänstepersoner	Patrik Sällström, regional utvecklingsdirektör Nina Olofsdotter, nämndsekreterare/utredare Rachel Nygren, stabschef Linn Nilsson, nämndsekreterare/utredare Jonathan Lundberg, nämndsekreterare/utredare Jessica Larsson Svanlund, samordnare sammanhållningspolitik Maria Sjögren, samordnare Karolina Filipsson, myndighetschef RKM AnnaCarin Forsberg, enhetschef controllerstöd Mona-Lisa Fjellström, samordnare kommunal samverkan Maud Ericson, strateg infrastruktur

Anslag/Bevis	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.		
Organ	Regionala utvecklingsnämnden		
Sammanträdesdatum	2026-11-05		
Datum för anslags uppsättande	2026-11-06	**Datum för anslags nedtagande**	2026-11-30
Förvaringsplats för protokollet	Region Västerbotten, Regionala utvecklingsförvaltningens kansli		
Underskrift	..... Nina Olofsdotter		

Justeringens plats och tid	Digital direktjustering den 5 november 2026.
Sekreterare	Nina Olofsdotter
Ordförande	Richard Carstedt (S)
Justerande	Åsa Ågren Wikström (M)

ÄRENDELISTA

§ 187	Yttrande över betänkandet Vägen till utfasning - styrmedel för ett fossilfritt samhälle (SOU 2026:33)

§ 187 **Yttrande över betänkandet Vägen till utfasning - styrmedel för ett fossilfritt samhälle (SOU 2026:33)**
RUN 369-2026

Sammanfattning

Remissen avser betänkandet Vägen till utfasning – styrmedel för ett fossilfritt samhälle, som innehåller förslag på hur Sverige ska kunna påskynda omställningen till nettonollutsläpp av växthusgaser. Utredningen föreslår en långsiktig inriktning för att minska användningen av fossila drivmedel och stärka övergången till fossilfria alternativ genom olika ekonomiska och administrativa styrmedel.

Förslagen berör i hög grad transportsektorn, som står för en betydande del av utsläppen, och omfattar bland annat förutsättningar för elektrifiering, användning av biodrivmedel samt utveckling av den infrastruktur som krävs för omställningen. Remissen är av särskilt intresse för Region Västerbotten eftersom förslagen kan påverka tillgänglighet, näringslivets transporter, kollektivtrafikens förutsättningar och den regionala utvecklingen i områden med långa avstånd och stora transportbehov.

Regionens yttrande fokuserar därför på behovet av att omställningen genomförs på ett sätt som kombinerar klimatnytta med fortsatt konkurrenskraft, tillgänglighet och robusthet i hela landet. Förslagen kan komma att påverka förutsättningarna för transporter, kollektivtrafik, näringsliv och regional utveckling i en geografi som Västerbotten med långa avstånd och stora transportbehov.

Region Västerbotten har fått uppskov med att lämna in synpunkter på remissen till den 6 november och ärendet föreslås därmed direktjusteras.

Förslag till beslut

Åsa Ågren Wikström (M), med stöd av Anton Bergström Nord (M), Alireza Mosahafi (M) och Carina Sundbom (C), föreslår bifall i enlighet med arbetsutskottets förslag, lydande: Regionala utvecklingsnämnden beslutar att anta yttrandet med ändringar och framhålla vikten av att omställningen till ett fossilfritt samhälle genomförs på ett sätt som tar hänsyn till norra Sveriges geografiska förutsättningar och säkerställer tillgängliga och robusta transporter för invånare och näringsliv. Ändringarna omfattar att på första sidan, under rubriken "Sammanfattning", så ändras punkt 3 till att lyda ”betonar att omställningen måste vara genomförbar i hela landet och att ökade krav och kostnader inte får införas i en takt som överstiger utbyggnaden av fossilfria alternativ”. På sidan 3, under rubriken ”Kostnader bör inte öka snabbare än alternativen byggs ut” så ändras andra meningen till att lyda ”Samtidigt är det viktigt att styrmedel utformas så att hushåll, offentliga verksamheter och företag ges reella möjligheter och rimlig tid att ställa om.” Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

Lars Brännström (MP) föreslår bifall i enlighet med förvaltningens förslag till yttrandet med tillägget: "Vi är positiva som beredningen föreslår att höja drivmedelsskatten, fordonsskatten och att höja reduktionsplikten. Förstärkt elbils bonus bör införas liksomförlängda klimat premier samt förenklade miljözonsbestämmelser. Detta är bra både för miljömålen samt för vår bilindustri. Klimatskadliga subventioner behöver fasas ut t.ex jordbruksdiesel för att klara klimatmålen. Beskattningen av el bör sänkas

till den nivå som råder i Finland, eventuellt till EU:s miniminivå som Danmark. Koldioxidskatten och energiskatten bör inte sammanföras till en skatt. Dessa är två olika verktyg som verkar bäst var för sig. Rena Biodrivmedel bör skattebefrias till och med 2032, för att förenkla omställningen i speciella nischer som är svårare att elektrifiera. Pumplagen som kräver minst ett alternativt bränsle som etanol / HVO bör därför inte avskaffas i nuläget. Gas och etanolbilar ska inte beskattas som bensindrivna motsvarigheter, utan ha en lägre avgift. Premien för el och gaslastbilar samt bussar bör höjas för att öka omställningen, och gynna våra stora bolag som Volvo och Scania. Vägskatter för tunga fordon bör införas liknande som andra EU länder. De totala kostnaderna för åkerinäringen ska inte öka, utan gynna de som ställer om till låga utsläpp samt samlastning. Transporteffektivitet samt beteendedeskiftet behandlas sparsamt. Vi tror att det finns en stor potential i ett förändrat beteende både i städerna (Cykling / kollektivtrafik) samt på landsbygden. Sammanfattningsvis är utredningsförslag nödvändiga , men ej tillräckliga mot en utfasning av fossila bränslen."

Lars Forsgren (SD) föreslår att yttrandet ska lyda: "Region Västerbotten vill tacka SD-regeringen för det robusta motstånd man gör mot den radikala klimatrörelsen. Men Region Västerbotten anser dock att ekonomiska och juridiska styrmedel är dåligt för utvecklingen av vår region. Vi ser hellre att vi fokuserar på global konkurrenskraft och hushållens ekonomi. Genom att aktivt driva på en elektrifiering ökar vi dessutom riskerna ur ett beredskapsperspektiv."

Tilläggsförslag på sammanträdet

Richard Carstedt (S), med stöd från Åsa Ågren Wikström (M), Anton Bergström Nord (M) och Alireza Mosahafi (M), föreslår tillägget: I sammanfattningen läggs en strecksats till lydande "motsätter sig förslaget att avskaffa Norrlandsnedsättningen och anser att de skäl som historiskt motiverat nedsättningen fortsatt är giltiga." Samt att följande text läggs till i yttrandet; "Norrlandsnedsättningen bör behållas. Region Västerbotten motsätter sig utredningens förslag att avskaffa den så kallade Norrlandsnedsättningen. Regionen anser inte att utredningen redovisar tillräckliga skäl för ett sådant ställningstagande. Nedsättningen infördes för att kompensera för de högre energikostnader som följer av klimatförhållandena i norra Sverige. De geografiska och klimatmässiga förutsättningar som låg till grund för reformen kvarstår alltjämt. Region Västerbotten konstaterar att utredningen inte visar att dessa förhållanden har förändrats på ett sådant sätt att nedsättningen förlorat sin relevans. Att elpriserna under senare år varit lägre i norra än i södra Sverige utgör enligt Region Västerbottens mening inte ett tillräckligt argument för att avskaffa nedsättningen. Bedömningen bör utgå från de samlade kostnader som hushåll och verksamheter möter till följd av klimat och geografiska förutsättningar. Region Västerbotten delar inte heller utredningens resonemang om att administrativa förenklingar eller framtida förändringar i beskattningen av el för tunga transporter motiverar ett avskaffande. Utredningen visar inte att de administrativa kostnaderna har förändrats i sådan omfattning att detta utgör tillräckliga skäl för att ta bort ett etablerat styrmedel. Mot bakgrund av den pågående elektrifieringen blir dessutom klimatets betydelse för energianvändningen alltmer relevant även inom transportsektorn. Låga temperaturer påverkar energibehovet för eldrivna fordon, vilket ytterligare understryker behovet av att beakta norra Sveriges särskilda förutsättningar vid utformningen av framtida energiskatter och styrmedel. Region Västerbotten anser därför att Norrlandsnedsättningen bör behållas."

Beslutsgång

Ordföranden ställer de tre förslagen mot varandra och finner att regionala utvecklingsnämnden bifaller Richard Carstedts förslag.

Därefter frågar ordföranden om nämnden kan bifall Richard Carstedts tilläggsförslag och finner att regionala utvecklingsnämnden bifaller tillägget.

Beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att anta yttrandet med ändringar och tillägg och framhålla vikten av att omställningen till ett fossilfritt samhälle genomförs på ett sätt som tar hänsyn till norra Sveriges geografiska förutsättningar och säkerställer tillgängliga och robusta transporter för invånare och näringsliv.

Ändringarna omfattar att på första sidan, under rubriken "Sammanfattning", så ändras punkt 3 till att lyda ”betonar att omställningen måste vara genomförbar i hela landet och att ökade krav och kostnader inte får införas i en takt som överstiger utbyggnaden av fossilfria alternativ”. På sidan 3, under rubriken ”Kostnader bör inte öka snabbare än alternativen byggs ut” så ändras andra meningen till att lyda ”Samtidigt är det viktigt att styrmedel utformas så att hushåll, offentliga verksamheter och företag ges reella möjligheter och rimlig tid att ställa om.”

I sammanfattningen läggs en strecksats till lydande "motsätter sig förslaget att avskaffa Norrlandsnedsättningen och anser att de skäl som historiskt motiverat nedsättningen fortsatt är giltiga." Samt att följande text läggs till; "Norrlandsnedsättningen bör behållas Region Västerbotten motsätter sig utredningens förslag att avskaffa den så kallade Norrlandsnedsättningen. Regionen anser inte att utredningen redovisar tillräckliga skäl för ett sådant ställningstagande. Nedsättningen infördes för att kompensera för de högre energikostnader som följer av klimatförhållandena i norra Sverige. De geografiska och klimatmässiga förutsättningar som låg till grund för reformen kvarstår alltjämt. Region Västerbotten konstaterar att utredningen inte visar att dessa förhållanden har förändrats på ett sådant sätt att nedsättningen förlorat sin relevans. Att elpriserna under senare år varit lägre i norra än i södra Sverige utgör enligt Region Västerbottens mening inte ett tillräckligt argument för att avskaffa nedsättningen. Bedömningen bör utgå från de samlade kostnader som hushåll och verksamheter möter till följd av klimat och geografiska förutsättningar. Region Västerbotten delar inte heller utredningens resonemang om att administrativa förenklingar eller framtida förändringar i beskattningen av el för tunga transporter motiverar ett avskaffande. Utredningen visar inte att de administrativa kostnaderna har förändrats i sådan omfattning att detta utgör tillräckliga skäl för att ta bort ett etablerat styrmedel. Mot bakgrund av den pågående elektrifieringen blir dessutom klimatets betydelse för energianvändningen alltmer relevant även inom transportsektorn. Låga temperaturer påverkar energibehovet för eldrivna fordon, vilket ytterligare understryker behovet av att beakta norra Sveriges särskilda förutsättningar vid utformningen av framtida energiskatter och styrmedel. Region Västerbotten anser därför att Norrlandsnedsättningen bör behållas."

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

Reservation

Lasse Brännström (MP) och Lars Forsgren (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Expedieras till

Klimat- och näringslivsdepartementet
Maud Ericson, strateg infrastruktur

Beslutsunderlag

- §116 RUN AU Yttrande över betänkandet Vägen till utfasning - styrmedel för ett fossilfritt samhälle (SOU 2026:33)
- §79 Samrådet Yttrande över remiss Vägen mot utfasning - betänkande av utredningen om styrmedel för ett fossilfritt samhälle, SOU 2026:33
- Tjänsteskrivelse, Yttrande över betänkandet Vägen till utfasning - styrmedel för ett fossilfritt samhälle (SOU 2026:33)
- Förslag, Yttrande över betänkandet Vägen till utfasning - Styrmedel för ett fossilfritt samhälle (SOU 2026_33)
- Remissmissiv, Betänkande SOU 2026:33 Vägen mot utfasning
- Remissunderlag, SOU 2026:33 Vägen mot utfasning